

6. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, yapılan bütün çalışmaların bir parçası olarak düşünülmelidir. Hazırlık aşamasından başlayarak okuryazarlığa ulaşmaya kadar bütün aşamalar değerlendirilmelidir. Öğretmen, ilk okuma-yazma değerlendirme formlarında yer alan değerlendirme başlıklarını temel alarak her öğrencinin gelişim düzeyini gösteren ayrıntılı değerlendirme formları hazırlamalıdır. Ölçme ve değerlendirme için aşağıda verilen okuma-yazma değerlendirme formlarından yararlanılabilir.

YAZMA BECERİSİNİ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Numarası:

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
1. Yazı Düzeni										
a. Eğik										
b. Sağa Yatık										
c. Dik										
ç. Düzensiz										
2. Yazı Büyüklüğü										
a. Büyük										
b. Orta										
c. Küçük										
ç. Düzensiz										
3. Satır Çizgilerine Yazma										
a. Düzgün										
b. Alta Kaymış										
c. Üste Çıkmış										
ç. Düzensiz										
4. Kelimeler Arasındaki Açıklık										
a. Az										
b. Normal										
c. Çok Açık										
ç. Düzensiz										
5. Harflerin Yazılış Biçimi										
a. Tam Yazılmış										
b. Eksik Yazılmış										
c. Kurlsız Yazılmış										
ç. Düzensiz										
6. Yazının Temizliği										
a. Temiz										
b. Normal										
c. Çok Silinmiş										
d. Düzensiz										

Öğretmen:

İmza:

OKUMA BECERİSİNİ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin Adı ve Soyadı :

Numarası:

	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
1. Atlayarak Okuma										
a. Harf hece atlama										
b. Kelime atlama										
c. Satır atlama										
ç. Normal okuma										
2. Ekleyerek Okuma										
a. Harf hece ekleme										
b. Kelime ekleme										
c. Satır ekleme										
ç. Normal okuma										
3. Tekrarlayarak Okuma										
a. Harf hece tekrarlama										
b. Kelime tekrarlama										
c. Satır tekrarlama										
ç. Normal okuma										
4. İzleyerek Okuma										
a. Parmakla izleme										
b. İki eliyle izleme										
c. Cetvel, kalem vb. izleme										
ç. Normal okuma										
5. Oturma Biçimi										
a. Dik oturarak okuma										
b. Öne eğik oturarak okuma										
c. Geriye dayanarak okuma										
ç. Sallanarak okuma										
6. Okumada Ses Tonu										
a. Yüksek										
b. Alçak										
c. Normal										
ç. Düzensiz										
7. Okuma Hızı										
a. Çok yavaş										
b. Yavaş										
c. Normal										
d. Hızlı										
8. Okuma Kuralları										
a. Nuktada durma										
b. Virgölde durma										
c. Vurgu yapma										
ç. Tonlama yapma										
9. Nefes Kontrolü										
a. Mırıltı çıkarma										
b. Düzensiz nefes alıp verme										
c. Okuma aralığı uzun										
d. Normal Okuma										

İLK OKUMA-YAZMA SÜRECİNİ DEĞERLENDİRME FORMU

Yönerge: Öğrencinin aşağıdaki becerileri geliştirme durumu aylara göre;

- (1) yapamıyor
- (2) biraz yapıyor
- (3) iyi yapıyor

Öğrencinin Adı ve Soyadı:	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Duyduğu sesi ayırt etme										
Görsellerle sesi eşleştirme										
Sesi /Harfi okuma										
Sesi /Harfi yazma										
Seslerden /Harflerden hece oluşturma										
Heceleri okuma										
Heceleri yazma										
Hecelerden kelimeler oluşturma										
Kelimeleri okuma										
Kelimeleri yazma										
Kelimeleri görsellerle eşleştirme										
Cümleler oluşturma										
Cümleleri okuma										
Cümleler yazma										
Cümleleri görsellerle ifade etme										
Metin oluşturma										
Metin okuma										
Kendini yazılı ifade etme										

şeklinde rakamla değerlendirilerek ilgili karelere yazılır. Öğretim yılı boyunca öğrencinin gelişimi izlenir, gerekli aşamalarda destekleyici çalışmalar yapılır.

Öğretmen:

İmza:

7. İLK OKUMA-YAZMA ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ KAZANIMLAR

Aşağıda ilk okuma yazma öğretimiyle ilgili kazanımların öğrenme-öğretme sürecine dağılımı verilmektedir. Bu kazanımlar ilk okuma yazma öğrenme sürecinin farklı aşamalarında da ele alınabilir.

Hazırlık

- Dinlemek için hazırlık yapar.
- Yazmak için hazırlık yapar.
- Okumak için hazırlık yapar.

Sesi Hissetme ve Tanıma

- Duyduğu sesleri ayırt eder.
- Duyduğu seslerle harfleri eşleştirir.
- Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır.
- Görsellerden yararlanarak söz varlığını geliştirir.
- Resim ve fotoğrafları yorumlar.
- Renkleri tanır, anlamlandırır ve yorumlar.

Sesi /Harfi Okuma ve Yazma

- Ön bilgilerini kullanarak okuduğunu anlamlandırır.
- Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanır.
- İşitilebilir bir ses tonuyla okur.
- Yankılayıcı okur.
- Rehber yardımıyla okur.
- Bitişik eğik yazı harflerini kurallarına uygun yazar.

Seslerden / Harflerden Heceler, Kelimeler ve Cümleler Oluşturma

- Seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturarak okur.
- Seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturarak yazar.
- Duyduğu kelimeleri görsellerle eşleştirir.
- Kelimeler, cümleler ve satırlar arasında uygun boşluk bırakır.
- Matematiksel ifadeleri doğru yazar.

Metin Oluşturma

- Kelimeleri doğru telaffuz eder.
- Metni takip ederek dinler.
- Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.
- Verilen cümle ya da metne bakarak yazar.
- Cümleleri görsellerle ifade eder.
- Anlamlı ve kurallı cümleler yazar.
- Görsellerden hareketle cümleler ve metinler yazar.
- Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar.
- Yazılarında noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanır.
- Dikte etme çalışmalarına katılır.
- Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder.
- Metin ve görsel ilişkisini sorgular.

Okur Yazarlığa Ulaşma

Bu aşamada 1. sınıf dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma-sunu kazanımlarının tümü kullanılmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme öğrenme-öğretme sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrencilerin başarılarını, gelişim durumlarını belirlemek, öğretim yöntemlerinin etkinliğini anlamak için yapılır.

Öğretmenler çeşitli ölçme ve değerlendirme araçlarıyla öğrencilerin gelişim sürecini, öğrenme ve dil gelişim düzeylerini belirlemeli ve bu konularda öğrencileri bilgilendirmelidirler. Ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrencilerde sınav kaygısı yaratılmamalı, bu sürecin öğrencinin gelişimine ilişkin bilgi toplama çalışması olduğu unutulmamalıdır.

Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda, ölçme ve değerlendirme ile sadece öğrenme ürünü değil, öğrencilerin öğrenme süreçleri de izlenir ve bu süreç değerlendirilerek gerektiğinde kullanılan etkinlikler, yöntem ve teknikler değiştirilir. Türkçe Dersi Öğretim Programı değerlendirmeyi, öğrencilerin neyi bilmediğini değil, ne bildiklerini belirlemeye yarayan bir süreç olarak görmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, bireysel farklılıkları dikkate alan öğrenci merkezli öğrenme modeli benimsenmiştir. Programın bu anlayışı öğrencilerin bilgi ve becerilerini ölçme ve değerlendirmede farklı değerlendirme yöntemleri kullanılmasını gerektirmektedir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda bilgi ve becerilerin değerlendirilmesinde çoktan seçmeli, boşluk doldurma, eşleştirmeli, kısa cevaplı, açık uçlu sorulardan oluşan testlerin yanında, süreci değerlendirmeye yönelik gözlem formları, görüşmeler, öz değerlendirme formları, öğrenci ürün dosyaları vb. araç ve yöntemler kullanılmaktadır. Verilen formlar örnek niteliğinde olup öğretmen tarafından geliştirilebilir. Ayrıca ölçme ve değerlendirmeye ilişkin ayrıntılı bilgiler **“İlköğretim Matematik Dersi (1-5.Sınıflar) Öğretim Programı”nın “İlköğretim Okulları Öğretim Programlarında Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları ile İlgili Ortak Açıklamalar”** bölümünde verilmiştir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİNİ
GÖZLEM FORMU**

Açıklama: Bu form öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin yapılan çalışmalara katılma durumlarını gözlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Adı ve Soyadı:

Tarih:

GÖZLENECEK AŞAMALAR	EVET	KISMEN	HAYIR
A. HAZIRLIK			
Ön hazırlık çalışmalarına katılır.			
Zihinsel hazırlık çalışmalarına katılır.			
Anahtar kelimelerle çalışmalarına katılır			
Metni tanıma ve tahmin etme çalışmalarına katılır.			
Amaç belirler.			
Tür, yöntem ve teknik belirler.			
B. ANLAMA			
Görsel okuma çalışmalarına katılır.			
Dinleme çalışmalarına katılır.			
Okuma çalışmalarına katılır.			
Anlamı bilinmeyen kelimelerle çalışmalarına katılır.			
Metni inceleme çalışmalarına katılır.			
Söz varlığını geliştirme çalışmalarına katılır.			
C. ZİHİNDE YAPILANDIRMA			
Günlük hayatla ilişkilendirme çalışmalarına katılır.			
Diğer derslerle ve ara disiplinlerle ilişkilendirme çalışmalarına katılır.			
Araştırma yapar.			
Ç. KENDİNİ İFADE ETME			
Zihinsel hazırlık çalışmalarına katılır.			
Konu ve amaç belirler			
Yöntem ve teknikleri belirler.			
Tür ve sunu şeklini belirler.			
Konuşma çalışmalarına katılır.			
Yazma çalışmalarına katılır.			
Görsel sunu çalışmalarına katılır.			
Söz varlığını kullanır.			
D.ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME			
Süreç değerlendirme çalışmalarına katılır.			
Sonuç değerlendirme çalışmalarına katılır.			

ÖĞRENME ALANLARI DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Bu form, birinci ve ikinci dönem sonunda, öğrencinin öğrenme alanlarındaki gelişimini gözlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Sınıfı:

Tarih:
Öğrenci Numarası:

<p style="text-align: center;"><u>Dinleme</u></p> <p>Yeterli Değil () Gelişiyor () İyi ()</p> <p>Açıklamalar:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;"><u>Konuşma</u></p> <p>Yeterli Değil () Gelişiyor () İyi ()</p> <p>Açıklamalar:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p style="text-align: center;"><u>Okuma</u></p> <p>Yeterli Değil () Gelişiyor () İyi ()</p> <p>Açıklamalar:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;"><u>Yazma</u></p> <p>Yeterli Değil () Gelişiyor () İyi ()</p> <p>Açıklamalar:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p style="text-align: center;"><u>Görsel Okuma</u></p> <p>Yeterli Değil () Gelişiyor () İyi ()</p> <p>Açıklamalar:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;"><u>Görsel Sunu</u></p> <p>Yeterli Değil () Gelişiyor () İyi ()</p> <p>Açıklamalar:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Bu form öğrencinin öğrenme alanlarında kendini değerlendirmeleri amacıyla hazırlanmıştır. Bu form örnek olması amacıyla bazı kazanımlar alınarak yapılmıştır. Diğer kazanımlar için benzer formlar geliştirilebilir.

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Sınıfı :

Tarih:

Öğrenci Numarası:

Öğrenme Alanları	KAZANIMLAR	DERECELER		
		EVET	KISMEN	HAYIR
D İ N L E M E	Dikkatli dinlerim.			
	Dinlediklerimle ilgili kendi yaşantımdan ve günlük hayattan örnekler veririm.			
	Dinlediklerimi zihnimde canlandırıyorum.			
	Dinlediklerimle ilgili sorular sorarım ve sorulara cevap veririm.			
K O N U Ş M A	Dinleyicileri önemseydiğimi onlara hissettiririm.			
	Beden dilini kullanırım.			
	Görgü kurallarına ve değerlere uygun konuşurum.			
	Duygu, düşünce ve hayallerimi sözlü olarak ifade ederim.			
	Akıcı konuşurum.			
O K U M A	Okuma amacımı belirlerim.			
	Açık, anlaşılır bir şekilde okurum.			
	Okuduğum metnin hikâyenin haritasını oluştururum.			
	Okuduğum metnin ana fikrini belirlerim.			
	Okuduklarımda ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına cevap ararım.			
	Başlıktan hareketle metnin içeriğini tahmin ederim.			
	Bilmediğim kelimelerin anlamlarını araştırırım.			
	Metnin türünü dikkate alarak okurum.			
	Serbest okumalar yaparım.			
Y A Z M A	Yazmak için hazırlık yaparım.			
	Bütün yazılarımı bitişik eğik yazı ile yazarım.			
	Olayları oluş sırasına göre yazarım.			
	İzlenim ve deneyimlerime dayalı yazılar yazarım.			
	İş birliği yaparak yazılar yazarım.			
GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU	Sunum için hazırlık yaparım.			
	Kitle iletişim araçlarıyla verilen bilgileri, haberleri ve düşünceleri sorgularım.			
	Duygu, düşünce ve izlenimlerimi drama, tiyatro, müzikli oyun, kukla vb. yollarla sunarım.			
	Duygu, düşünce ve bilgilerimi görselleştirmede renkleri kullanırım.			
	Reklamlarda verilen mesajları sorgularım.			
TOPLAM				

HİKÂYE ANLATIMI ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Bu form öğrencinin sözlü veya yazılı hikâye anlatımında kendini değerlendirmesi amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmenin öğrencilerinin hikâye anlatımlarını değerlendirmek amacıyla bu forma benzer formlar geliştirilebilir.

Adı ve Soyadı:

Tarih:

Hikâyenin Adı:

Hikâyenin Yazarı:

Ö L Ç Ü T L E R	Hayır	Bazen	Evet
Hikâyedeki kahramanların isimlerini söyledim.			
Olayın geçtiği yeri betimledim.			
Olayları oluş sırasına göre anlattım.			
Hikâyedeki sorunları açıkladım.			
Hikâyedeki sorunların çözümlerini açıkladım.			
Hikâyedeki ana düşüncüyü açıkladım.			
Hikâye ile ilgili hissettiklerimi açıkladım.			
Hikâyeyi, başka bir hikâyedeki veya kendi hayatımdaki bir olayla karşılaştırdım.			
Hikâyedeki en beğendiğim olayı, karakteri nedenleriyle belirttim.			

GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form öğrencilerin kazanımlarla ilgili gelişimlerini gözlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu form örnek olması amacıyla bazı kazanımlar alınarak yapılmıştır. Diğer kazanımlar için benzer formlar geliştirilebilir. Öğrencilerinizin yeterli düzeylerine göre aşağıdaki dereceleri kazanımların karşısına yazınız.

1 – Hayır 2 – Bazen 3 - Evet

K A Z A N I M L A R	ÖĞRENCİNİN ADI VE SOYADI																			
Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır.																				
Dinlediğini anlamlandırmada ön bilgilerini kullanır.																				
Dinlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.																				
Dinlediklerinin konusunu belirler.																				
Bir etkinliğin veya işin aşamalarını anlatan yönergeleri uygular.																				
Grup konuşmalarını ve tartışmalarını dinler.																				
Konu dışına çıkmadan konuşur.																				
Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.																				
Konuşmasında olayları oluş sırasına göre anlatır.																				
Bir fikre katılıp katılmadığını nedenleriyle ortaya koyar.																				
Konuşurken dinleyicilere sorular sorar ve sorulara cevap verir.																				
Üstlendiği role uygun konuşur.																				
Deneyim ve anılarını anlatır.																				
Okumak için hazırlık yapar.																				
Okuduğu kelimeleri doğru telâffuz eder.																				
Akıcı okur.																				
Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.																				
Ön bilgilerini kullanarak okuduğunu anlamlandırır.																				
Okuma öncesi, okuma sırası ve sonrasında metinle ilgili soruları																				

ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI İÇERİK ÖRNEĞİ

Adı ve Soyadı:
Sınıfı :

Öğrenci Numarası:
Tarih:

İçindekiler

1. Çalışmanın Adı: Tarihi:
Seçme Nedenim:
.....
.....
.....
2. Çalışmanın Adı: Tarihi:
Seçme Nedenim:
.....
.....
.....
3. Çalışmanın Adı: Tarihi:
Seçme Nedenim:
.....
.....
.....
4. Çalışmanın Adı: Tarihi:
Seçme Nedenim:
.....
.....
.....
5. Çalışmanın Adı: Tarihi:
Seçme Nedenim:
.....
.....
.....
6. Çalışmanın Adı: Tarihi:
Seçme Nedenim:
.....
.....
.....

ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI

Adı ve Soyadı:
Sınıfı :

Öğrenci Numarası:
Tarih:

Başlık.....
..... Neden bu çalışmayı sakladım?

.....
.....
.....

Bu çalışmayı neden arkadaşlarımla paylaştım?

.....
.....
.....

Öğrendiklerimle ilgili arkadaşlarıma;

.....
.....
..... gösterebilirim.

Eğer bu çalışmayı tekrar yapsaydım;
.....
..... yapardım.

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....
.....

Benim için bu çalışmanın anlamı:

.....
.....
.....

Öğrenci Ürün Dosyası Değerlendirme Formu

Açıklama: Aşağıdaki her bir ölçütü öğrencinize ait ürün dosyasının yeterlik düzeyini göz önüne alarak değerlendiriniz.

Adı ve Soyadı:
Sınıfı :

Öğrenci Numarası:
Tarih:

	ÖLÇÜTLER	Yetersiz	Orta	İyi
1.	Çalışmaların tam olması			
2.	Çalışmalardaki çeşitlilik			
3.	Yeterli sayıda çalışma içermesi			
4.	Çalışmaların amaçları karşılaması			
5.	Çalışmaların amaca uygunluğu			
6.	Çalışmaların doğruluğu			
7.	Dosyanın düzenliliği			
8.	Niteliği			
9.	Yaratıcılığı			
10.	Çalışmaların seçiminde sorumluluk alma			
11.	Gelişimini gösterme			
12.	Kendini değerlendirme			
	TOPLAM			

YORUMLAR VE ÖNERİLER

.....

.....

.....

.....

.....

ÖĞRENCİ ÜRÜN DOSYASI DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Bu form öğrencilerin ürün dosyalarını değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Adı ve Soyadı:
Sınıfı :

Öğrenci Numarası:
Tarih:

	Mükemmel	Çok iyi	İyi	Gelişmesi gerek
1. Görünüş	Dikkatli, özenli ve bilinçli olarak düzenlenmiş	Çekici bir görünümü var.	Biraz çekici/biraz düzgün	Özensiz
2. Yaratıcılık	Çok sayıda özgün fikir ve zengin yaratıcılığa sahip.	Yeterince özgün fikir ve zengin yaratıcılığı var.	Yaratıcılık ve özgünlüğe sahip.	Yaratıcılık ve özgünlük yok.
3. İçerik	Akıl yürütme süreçlerini geliştirici çok nitelikli ürünler var.	Akıl yürütme süreçlerini geliştirici nitelikte ürünler var.	Akıl yürütme süreçlerini geliştirici az sayıda nitelikli ürünler var.	Birkaç tane niteliksiz ürün var.
4. Düzen	Rahatça okunabilen mükemmel bir düzenlenme yapılmış.	Konuyla oldukça bağlantılı düzenleme yapılmış.	Konuyla ilgili birkaç ürün düzenli bir şekilde konulmuş.	Düzensiz ve bağlantısız çalışmalar konulmuş.
5.Çalışmaların Sayısı	Yeterli çaba harcanarak hazırlanmış çalışmaların tamamı var.	Konulması gereken birkaç çalışma daha var.	Konulması gereken birçok çalışma var.	Çalışmaların büyük bir çoğunluğu yok.

YORUMLAR VE ÖNERİLER

.....

.....

.....

.....

.....